

Prædiken til Juleaften, 24. december 2020: Lukas 2,1-14
Af Søren Kristoffersen

Salmevalg: 120 Glade Jul, Dejlige Jul; 104 Et barn er født i Betlehem; 125 Mit hjerte altid vanker; 119 Julen har bragt velsignet bud og 121 Dejlig er jorden

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud

og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!« Lukasevangeliet 2,1-14

*****

For et par lørdage siden havde jeg den glæde at døbe et lille drengsbarn her i kirken. Og fordi vi var midt i december måned, havde familien valgt, at vi skulle synge både ”Dejlig er den himmel blå” og ”Glade Jul”. To elskede julesalmer, som jo også handler om et lille drengsbarn, der er kommet til verden. Men så sang vi også salmen ”Op al den ting, som Gud har gjort”, hvor der står i vers 1: ”Det mindste, han har skabt, er stort, og kan hans magt bevise.”

Altså: Det mindste Gud har skabt, er stort! Og fortæller noget om Guds magt! Gud behøver ikke at komme til os anstigende i guldkaret, iklædt kongekrone og scepter, nej han foretrækker faktisk det modsatte, nemlig at komme som det mest magtesløse af alt, nemlig i skikkelse af et lille drengsbarn. Heri ligger Guds magt, i viljen til at stille sig selv sårbar og magtesløs, hvor paradoksalt det end kan lyde.

Vi kan nok bedst sammenligne det med det der sker, når vi oplever kærligheden på tæt hold. Hvis vi føler os elsket og holdt af, så er vi på én gang meget sårbare og meget stærke. Sårbare over for at miste kærligheden, men også stærke i at være båret af noget uden for os selv. Vi bliver levende under den andens kærlige og empatiske blik.

Og sådan må vi også forstå julens budskab: Julen er fortællingen om kærligheden der kommer på besøg her på jorden, en kærlighed der ikke iklæder sig magtsymboler, men kommer til os i den mest skræbende udgave, et menneskebarn, født i en

stald og med et fodertrug, en krybbe, som vugge. Det er Jesus-barnets lod at skulle kommunikere kærlighedsbudskabet til hele verden med det som udgangspunkt.

Når vi holder et lille nyfødt barn i vores arme, enten når det lige er blevet født, eller når vi fejrer vort barns dåb, så er vi ikke i tvivl om, at vores verden er forandret for altid. Vi behøver bare at kigge barnet i øjnene og se, hvor meget liv der nu er sluppet løs og som forlanger vores opmærksomhed og kærlighed. Et lille spædbarn er det eneste væsen, der har krav på kærlighed og omsorg. Vi forældre eller omsorgspersoner skylder barnet kærlighed og omsorg. Det er slet ikke til forhandling, sådan er det bare. Først meget senere bliver kærlighed en mere kompliceret affære, som mange af os forveksler med en slags byttehandel, noget-for-noget, som ikke har noget med kærlighed at gøre. Det lille barn har krav på at blive elsket betingelsesløst, for alt hvad det kan signalere er: Jeg har brug for...

Er det så sådan, Gud også prøver at komme i kontakt med os, ud fra budskabet: ”Jeg har brug for...”

Sådan ser det umiddelbart ud, når han lader sin egen søn føde under de mest usikre vilkår, i en stald under fremmed himmel, og med en magtfuld konge i baggrunden, der står for alt det mørke her i verden, som ikke vil tillade noget lys at skinne på folket. Jesus-barnet har brug for beskyttelse. Hvert eneste barn, der fødes på jorden, har brug for beskyttelse. Hans historie og vores historie begynder på samme måde. Hans jordeliv og vores jordeliv er flettet sammen. Vi kan relatere til et lille nyfødt barn, der er afhængig af alt udefra,

ligesom vi selv har været det engang, og måske som gamle og skrøbelige bliver som mere eller mindre hjælpeløse børn igen, afhængige af alt udefra.

Så må overskriften for ethvert menneskeliv så ikke være: ”Jeg har brug for...!” Altså med tanke på, hvor udsatte vi mennesker i grunden er livet igennem, ikke bare i pandemi-tider som nu, men faktisk fra vi kommer til verden og til vi dør. Og hvis dette ”Jeg har brug for...” gælder alle mennesker, så hedder det pludselig ikke længere kun ”jeg”, men ”vi”. Vi har brug for...” Hvilket også kan siges på den måde, at intet menneske kan blive helt og sundt uden kærlighed og omsorg. Det som vi skylder vores egne børn, og som vi glemmer, at vi også skylder vores næste, vore medmennesker, hvis vi lytter til den voksne Jesus, når han udtaler de berømte ord: ”Du skal elske din næste som dig selv!”

Jesus benytter som voksen ikke nogen magtmidler til at få sit budskab igennem, bortset fra det bedste magtmiddel af alle: Eksemplets magt! Det som vi forældre – i den bedste af alle verdener – også bruger over for vores egne børn. At turde vise vejen og være forbilleder, og så på et tidspunkt slippe dem ud på græs og lade dem gøre deres egne erfaringer, i tillid til at de har det med sig i bagagen, som de har brug for. Se, det er kærlighed. En kærlighed, der sætter fri!

Når vi står over for et lille nyfødt barn, står vi over for intet mindre end livets største mysterium. Og over for mysterier kan vi med en strofe fra ”Op al den ting, som Gud har gjort” bare istemme: ”Hvad skal jeg sige? Mine ord vil ikke meget

sige: O, Gud! Hvor er din visdom stor, din godhed, kraft og rige!”

Over for Guds storhed står vi mennesker bare måbende og undrende og kan ikke fatte en tøddel af det hele. Vi prøver af al magt at begribe verden, og vi er blevet dygtige til både at spejde udad i makrokosmos gennem teleskoper og indad i mikrokosmos gennem mikroskoper, men hvad der i grunden udspiller sig af forunderlige ting mellem os mennesker, på godt og ondt, og hvad meningen med livet er, den kode kan vi ikke knække. Her er vi magtesløse, og derfor står sætningen stadig til troende: ”Vi har brug for...”

Vi har brug for en fortælling, der sætter vores liv ind i en ramme, der er større end os selv, og den ramme får vi forærende gennem Julens fortælling om Jesus, Guds søn, der kommer til verden for at frelse hele menneskeheden. Ja, man fristes til at sige: Frelse menneskeheden fra sig selv! Men sådan tror jeg nu ikke, det forholder sig. For netop i skabelsesberetningen i Det gamle Testamente får vi jo at vide, at vi er skabt i Guds billede, at Gud har pustet sin egen ånd ind i os, så vi blev levende, og i dåben får vi bekræftet, at vi fortsat næres af og lever på Guds livgivende Ånd, så vi har aldrig på noget tidspunkt som mennesker været opgivet eller forladt af Gud. Ham som vi meget passende har lært at kalde vores ”Far i himlen”, fordi han holder sin hånd under hver eneste af os, så vi ikke falder ned i mørkets afgrund.

Dette budskab bliver kommunikeret til os gennem et lille hjælpeløst barn i en krybbe i en stald i Betlehem julenat,

Over hvilken en lysende stjerne bryder mørkets magt, jager al ondskab på flugt, leder konger på vej for at tilbede, og hidkalder englen, der forkynder for hyrderne på marken:

”Frygt ikke, se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren.”

Og som en fanfare til sidst slutter en hel englehær op ved siden af og synger:

”Ære være Gud i det højeste og på jorden!

Fred til mennesker med Guds velbehag!”

Og sådan blev julen til, og vi begriber det ikke.

Glædelig jul!